

ресурсами задля благополуччя членів своєї общини створюють перспективи активізації соціальної роботи на селі, вирішення соціальних проблем громади, у тому числі й дітей з особливими потребами та сімей, які виховують таку дитину. Створення альтернативних моделей соціальної та психолого-педагогічної підтримки осіб із особливими потребами, таких як мобільна лекотека, узгоджується із засадами демократичного суспільства – «суспільства для всіх» та сприятиме соціальній інтеграції дітей з особливими потребами в соціум.

ЛІТЕРАТУРА

1. Безпалько О.В. Соціальна робота в громаді: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 176 с.
2. Захарова Н.М. Соціально-педагогічна робота в закладі дошкільної освіти: інклюзивний аспект : навчальний посібник, 2-ге вид., перероб. і доповн. / Н.М. Захарова. – Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2018. – 176 с.
3. Семигіна Т.В. Робота в громаді: практика й політика. – К.: Видавничий дім "КМ Академія", 2004. – 180 с.

Євгеній Шалупня,

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти
Наук. керівник: **А. О. Тургенєва**, к.пед.н., доцент (БДПУ)

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ ОБДАРОВАНОЇ МОЛОДІ В СИСТЕМІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Актуальність. Сучасне українське суспільство висуває кардинально нові вимоги до особистості, потребує розвитку її духовного, культурного та лідерського потенціалу. У цей час зростає попит на обдаровану особистість, яка вміє нестандартно мислити, наділена сильною волею, високим рівнем працездатності, особистісними вміннями та навичками, пов'язаними з ефективною комунікацією, організацією власної справи, створенням команди і вмінням працювати в ній [1]. Саме тому проблема лідерства, особливо молодіжного, набуває великого значення. Це регламентовано та визначено в основних нормативно-правових актах, а саме: Державній національній програмі "Освіта" (Україна XXI століття), Стратегії розвитку державної молодіжної політики на період до 2020 року, Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті, Концепції виховання дітей та молоді в національній системі освіти, Концепції громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності, Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021, Концепції позашкільної освіти та ін.

Ступінь досліджуваності проблеми. Проблему виховання лідерів, формування соціально-активної особистості та створення умов для розвитку лідерських здібностей розглядали такі відомі науковці в галузі педагогіки і психології, як І. Бех, І. Іванов, А. Лутошкін, А. Макаренко, С. Мудрик, Л. Новикова, І. Підласий, В. Сухомлинський. Аналіз зарубіжної та вітчизняної соціально-психологічної літератури з проблем лідерства

засвідчив, що існують різноманітні точки зору щодо сутності цього поняття і підходів до його дослідження. Ми поділяємо думку І. Валера, Ф. Массарика, Р. Таннекебара, які розглядають лідерство як міжособистісну взаємодію, яка виявляється в конкретній ситуації за допомогою комунікативного процесу і спрямована на досягнення цілей.

Мета дослідження – визначити та експериментально перевірити ефективність соціально-педагогічних умов формування лідерських якостей обдарованої молоді в системі позашкільної освіти.

Сутність дослідження. У науковій літературі трактування сутності поняття «лідерство» є досить неоднозначним. Його ми розглядаємо як комплексне та відносно стійке, динамічне особистісне утворення, що характеризується системою ставлень людини до людей та до самої себе. Зовнішньо воно виявляється у поведінці та діяльності, яку називають лідерською. Внутрішньо лідерська позиція зумовлюється системою установок, цілей і цінностей та відображає характер потреб, мотивів і переконань особистості [2].

Зважаючи на специфіку феномена лідерства, необхідно враховувати, що за обмежений термін навчання досягти високих результатів у вихованні ефективного лідера неможливо. Проте ми спробували сформувані лідерські якості та допомогти обдарованим дітям у визначенні напрямів роботи над собою за спеціально розробленою соціально-педагогічною програмою формування лідерських якостей обдарованої молоді. Системоутворюючою основою програми є мета, що полягає у формуванні лідерських якостей обдарованої молоді в закладах позашкільної освіти.

На основі аналізу наукової літератури та практики роботи закладів позашкільної освіти, для успішного впровадження програми нами було виокремлено наступні соціально-педагогічні умови формування лідерських якостей обдарованої молоді в закладах позашкільної освіти: врахування індивідуальних особливостей вихованців; розвиток мотивації досягнення успіху та лідерства молоді; забезпечення цілеспрямованого та послідовного розвитку лідерських якостей обдарованої молоді шляхом організації колективу гуртків як команди; створення розвивального і стимулюючого середовища на основі використання інтерактивних форм роботи (тренінги, форум-театри, плейбек-театри); створення ситуації успіху; високий рівень професійної компетентності керівників гуртків у роботі з формування лідерських якостей; обізнаність батьків у питанні впливу лідерських якостей на розвиток обдарованості.

Лідерські якості виступають як система здібностей, знань і компетентностей, що надають можливість обдарованій молоді успішно вирішувати життєві питання та проблеми.

Основні висновки. Таким чином, розвиток обдарованої молоді є одним із головних завдань закладів позашкільної освіти. Формування та вдосконалення лідерських якостей у цьому випадку є одним із напрямів соціально-педагогічної роботи. За результатами емпіричного дослідження встановлено, що сучасна молодь – вихованці закладів позашкільної освіти – мають достатній лідерський потенціал. Проте лише створивши спеціальні соціально-педагогічні умови можна ефективно розвинути лідерські якості обдарованої молоді.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України “Про позашкільну освіту” : станом на 4 листопада 2018 р. [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14>
2. Мітлош А. В. Психологічні особливості лідерської обдарованості : концепції, діагностика, тренінги : монографія / В. С. Бажанюк, В. В. Камашин, А. В. Мітолош, В. О. Моляко,. – К. : Інститут обдарованої дитини, 2014. – 290 с.